

*Załącznik do Uchwały Nr 36/11/2023
Zarządu Banku Spółdzielczego w Mokobodach
z dnia 29.12.2023 r.*

*Załącznik do Uchwały Nr 1/10/2024
Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w
Mokobodach z dnia 31.01.2024r.*

Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Mokobodach

MOKOBODY, GRUDZIEŃ 2023 r.

Spis treści

I. Postanowienia ogólne	2
II. Podstawowe definicje	2
III. Zasady polityki Banku w zakresie ryzyka.....	6
IV. Organizacja i struktura systemu zarządzania ryzykiem	10
V. Profil ryzyka Banku – aktualna i docelowa struktura ryzyka.....	17
VI. Mechanizmy kontrolujące i ograniczające ryzyko.....	19
VII. Kontrola wewnętrzna.....	21
VIII. Kultura ryzyka	22
IX. Postanowienia końcowe	24

I. Postanowienia ogólne

§ 1

Niniejsza „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Mokobodach” nazywana dalej „Strategią” określa podstawowe założenia i cele, a także organizację systemu zarządzania ryzykiem w Banku. Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Mokobodach generuje ryzyko. Bank, działając w interesie swoich członków, prowadzi działalność bankową na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, jeżeli posiadają zdolność prawną.

§ 2

1. Niniejsza Strategia określa w szczególności:

- 1) zasady polityki Banku w zakresie ryzyka,
- 2) organizację i strukturę zarządzania ryzykiem,
- 3) profil ryzyka - aktualną i docelową strukturę ryzyka, apetyt/tolerancję na ryzyko,
- 4) zasady kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem,
- 5) zasady przyjętej kultury ryzyka.

§ 3

Podstawą do opracowania Strategii są zapisy:

- 1) postanowień prawa, w tym Ustawy Prawo bankowe, Rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i innych rozporządzeń wykonawczych,
- 2) ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 3) rekomendacji nadzorczych wydanych przez KNF lub Europejski Urząd Nadzoru Bankowego dotyczących systemu zarządzania ryzykiem,
- 4) Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021r w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, oraz polityki wynagrodzeń w bankach.

II. Podstawowe definicje

§ 4

1. Stosowane w niniejszej Strategii skróty i oznaczenia dotyczące odpowiednich organów i komórek organizacyjnych oznaczają:

- 1) **Bank** – Bank Spółdzielczy w Mokobodach,
- 2) **Bank Zrzeszający** – BPS S.A.,
- 3) **EUNB** – Europejski Urząd Nadzoru Bankowego,
- 4) **KNF** – Komisja Nadzoru Finansowego,
- 5) **komórka ds. ryzyka** – stanowisko ds. ryzyka bankowego,

- 6) **komórka ds. zgodności** – stanowisko ds. zgodności/IOD
- 7) **Rada Nadzorcza** - Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Mokobodach,
- 8) **Zarząd** – Zarząd Banku Spółdzielczego w Mokobodach,

2. Stosowane w niniejszej Strategii pozostałe skróty, oznaczenia i pojęcia są następujące:

- 1) **Ryzyko kredytowe** – ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku lub ryzyko spadku wartości ekonomicznej wiarygodności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań;
- 2) **Ryzyko koncentracji** – ryzyko nie wykonania zobowiązania/zobowiązań przez pojedyncze (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie) podmioty oraz przez grupy podmiotów, w przypadku, których prawdopodobieństwo nie wykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników. Ryzyko to związane jest ze zbyt dużym zaangażowaniem Banku wobec:
 - a. pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
 - b. tego samego sektora gospodarczego (branży),
 - c. tego samego rodzaju zabezpieczenia lub dostawcy zabezpieczenia kredytowego
 - d. inne;
- 3) **Ryzyko biznesowe** – ryzyko wpływu zmian warunków makroekonomicznych na poziom pozostałych ryzyk oraz na adekwatność kapitałową. Ryzykiem biznesowym Bank zarządza opracowując plan ekonomiczno-finansowy, w którym uwzględnia wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyk oraz adekwatność kapitałową w okresie planowanym;
- 4) **Ryzyko wyniku finansowego** – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału;
- 5) **Ryzyko rynkowe** – jest to ryzyko poniesienia straty wynikającej ze zmian kursów walut oraz ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 6) **ryzyko stopy procentowej** - możliwy negatywny wpływ zmian stóp procentowych na wyniki oraz na fundusze własne Banku, według definicji Metodyki BION KNF:
 - a. ryzyko szczególne stóp procentowych - ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w konsekwencji zmiany ceny danego instrumentu dłużnego w następstwie zmian czynników związanych z emitentem tego instrumentu lub emitentem instrumentu bazowego;
 - b. ryzyko ogólne stóp procentowych w portfelu bankowym - ryzyko strat wynikających z niekorzystnych zmian stóp procentowych, które prowadzą do spadku przychodów odsetkowych, wzrostu kosztów odsetkowych lub zmniejszenia wartości bieżącej netto pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych (dotyczy również pozycji zabezpieczających te pozycje);
- 7) **Ryzyko operacyjne** – jest to możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi,

funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych. Ryzyko operacyjne obejmuje ryzyko zarządzania relacjami z klientami;

- 8) **Ryzyko modeli** – potencjalna strata, jaką może ponieść bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli (art. 3 ust. 1 pkt 11 Dyrektywy UE nr 36/2013). W Banku nie stosuje modeli w rozumieniu Rekomendacji W;
- 9) **Ryzyko płynności** – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia straty;
- 10) **Ryzyko braku zgodności** – skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez bank standardów postępowania. Z uwagi na fakt, że Bank funkcjonuje na terenie jednego kraju, na określonym przez Statut obszarze oraz korzysta głównie z regulacji wzorcowych Banku Zrzeszającego – pomiar skutków tego ryzyka przeprowadza razem z ryzykiem operacyjnym;
- 11) **Ryzyko reputacji** - ryzyko naruszenia wizerunku i negatywnych ocen działania Banku w otoczeniu w którym działa;
- 12) **Ryzyko strategiczne** – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany;
- 13) **Ryzyko nadmiernej dźwigni** - oznacza ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia nieplanowanych działań korygujących jej plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogących przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów;
- 14) **Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)** – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie banku;
- 15) **Ryzyko ESG** - oznacza ryzyko strat wynikających z wszelkich negatywnych skutków finansowych dla Banku, spowodowanych obecnym lub przyszłym wpływem czynników związanych z ochroną środowiska, polityką społeczną lub ładem korporacyjnym (czynników ESG) na kontrahentów Banku lub na aktywa, w które Bank inwestuje;
 - a. ryzyko z zakresu ochrony środowiska – obejmuje zarówno ryzyko fizyczne, jak i ryzyko przejścia i oznacza ryzyko strat wynikających z wszelkich negatywnych skutków finansowych dla Banku, spowodowanych obecnym lub przyszłym wpływem czynników środowiskowych na kontrahentów Banku lub aktywa, w które Bank inwestuje, w tym czynników związanych z procesem transformacji mającym na celu osiągnięcie następujących celów środowiskowych:
 - i. łagodzenie zmian klimatu,

- ii. adaptacja do zmian klimatu,
 - iii. zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich,
 - iv. przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym,
 - v. zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola,
 - vi. ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.
- b. ryzyko fizyczne – jako część ogólnego ryzyka z zakresu ochrony środowiska, oznacza ryzyko strat wynikających z wszelkich negatywnych skutków finansowych dla Banku, spowodowanych obecnym lub przyszłym wpływem fizycznych skutków czynników środowiskowych na kontrahentów Banku lub na aktywa, w które Bank inwestuje;
 - c. ryzyko przejścia – jako część ogólnego ryzyka z zakresu ochrony środowiska, oznacza ryzyko strat wynikających z wszelkich negatywnych skutków finansowych dla Banku, spowodowanych obecnym lub przyszłym wpływem transformacji w kierunku gospodarki zrównoważonej pod względem środowiskowym na kontrahentów Banku lub na aktywa, w które Bank inwestuje;
 - d. ryzyko społeczne – oznacza ryzyko strat wynikających z wszelkich negatywnych skutków finansowych dla Banku, spowodowanych obecnym lub przyszłym wpływem czynników społecznych na kontrahentów Banku lub na aktywa, w które Bank inwestuje;
 - e. ryzyko z zakresu ładu korporacyjnego – oznacza ryzyko strat wynikających z wszelkich negatywnych skutków finansowych dla Banku, spowodowanych obecnym lub przyszłym wpływem czynników związanych z ładem korporacyjnym na kontrahentów Banku lub na aktywa, w które Bank inwestuje;
 - f. ryzyka geopolityczne – szeroko rozumiane jako ryzyka związane z wojnami, atakami terrorystycznymi i napięciami między państwami, które wpływają na normalny i pokojowy przebieg stosunków międzynarodowych oraz sposób, w jaki państwa kontrolują i konkurują o terytorium; przejawy tego rodzaju zagrożeń są raczej rzadkie, choć potencjalnie katastroficzne i mogą skutkować utratą życia i kapitału w czasie wojny;

Ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej lub ładu korporacyjnego nie są traktowane jako odrębne komponenty ryzyka bankowego, tj. ryzyko kredytowe, płynności, operacyjne, reputacji, strategicznego i biznesowego. Bank będzie monitorować ryzyko ESG w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym.

- 16) **Apetyt na ryzyko (tolerancja ryzyka)** – dopuszczalny poziom ryzyka, akceptowalny przez Bank, stosowany do rodzajów ryzyka podlegających zarządzaniu, przyjmowany przez Bank jako miara apetytu na ryzyko, tj. jako miara bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka;
- 17) **Konflikt interesu** - okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem Banku i interesami pracownika, z uwzględnieniem obowiązku działania przez pracownika w sposób rzetelny, zgodnie z najlepiej pojętym interesem

Banku. Powstaje w szczególności, gdy pracownik posiada obiektywny powód, aby preferować interes własny lub osoby trzeciej w stosunku do interesów Banku.

- 18) **Powiązanie personalne** – taki rodzaj powiązania, który może rodzić ryzyko konfliktu interesów pracownika/członka organu Banku z racji posiadania relacji pozasłużbowych z innym pracownikiem/członkiem organu Banku. W szczególności za powiązania personalne w Banku rozumie się więzi o charakterze małżeńskim, pozostawanie we wspólnym pożyciu, bycie krewnym lub powinowatym w linii prostej.
- 19) **Ład wewnętrzny** – system zarządzania bankiem, organizacja banku, zasady działania, uprawnienia, obowiązki i odpowiedzialność i odpowiedzialność oraz wzajemne relacje Rady Nadzorczej, zarządu i osób pełniących kluczowe funkcje w banku określone w statucie banku oraz przyjętym w banku zhierarchizowanym systemie regulacji wewnętrznych (strategii, polityk, procedur, instrukcji i in.).

III. Zasady polityki Banku w zakresie ryzyka

§ 5

Ogólne cele polityki Banku w zakresie ryzyka

1. Bank powinien skutecznie zarządzać ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem, zaprojektowanego, wprowadzonego przez Zarząd, który również zapewnia jego działanie, nadzorowanego przez Radę Nadzorczą, obejmującego komórki organizacyjne Banku, w pełni uwzględniającego istotę ekspozycji banku na ryzyko oraz obejmującego wszystkie istotne rodzaje ryzyka, w tym jego adekwatność i skuteczność.
2. W Banku prowadzony jest proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka. Bank ocenia ryzyko wynikające z działalności planowanej do podjęcia w przyszłości.
3. Zarządzanie ryzykiem obejmuje kluczowe procesy wewnętrzne w Banku, które mają zapewnić uzyskanie, w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym:
 - 1) odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, wyrażanego przez nieprzekraczanie przyjętego apetytu na ryzyko,
 - 2) odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.
4. System zarządzania ryzykiem powinien umożliwić Bankowi skuteczne podejmowanie decyzji odnośnie realizacji strategii zarządzania bankiem.

§ 6

Narzędzia realizacji polityki Banku w zakresie ryzyka

1. W celu zapewnienia skutecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem Zarząd:
 - 1) opracowuje i wdraża odpowiednie systemy zarządzania ryzykiem, obejmujące strukturę organizacyjną, narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem, system informacji zarządczej, a także odpowiednie zarządzanie kadrami;

- 2) kształtuje i dba o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem (kultura ryzyka);
- 3) opracowuje i wdraża formalnie przyjęty proces identyfikacji, pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka, realizowany na podstawie przyjętych przez Zarząd:
 - a. strategii zarządzania ryzykiem,
 - b. polityk i procedur dotyczących identyfikacji, oceny (pomiaru lub szacowania), kontroli i monitorowania ryzyka oraz raportowania o ryzyku, opracowanych w formie pisemnej.
2. Zasady i mechanizmy tworzące system zarządzania ryzykiem są opracowywane i uchwalane przez Zarząd w formie polityk, instrukcji oraz innych procedur wewnętrznych.
3. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, w tym ocenia efektywność realizacji polityk, o których mowa w ust. 2.

§ 7

Struktura organizacyjna

1. Struktura organizacyjna Banku powinna umożliwiać skuteczne zarządzanie i kontrolę ryzyka, zarówno na poziomie komórek odpowiedzialnych za proces zarządzania ryzykiem, jak i na szczeblu organów Banku, a także komórek biznesowych. Struktura organizacyjna powinna być dostosowana do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiać skuteczne wykonywanie zadań.
2. Zmiany dokonywane w strukturze organizacyjnej Banku powinny być uzasadnione i dobrze zaplanowane, z uwzględnieniem konieczności dokonania przeglądu obowiązujących regulacji wewnętrznych i procedur w celu zapewnienia spójności wprowadzanych zmian z funkcjonującymi rozwiązaniami w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Zarząd i pracownicy znają zakresy zadań poszczególnych komórek związane z zarządzaniem ryzykiem, znają również zasady zarządzania ryzykiem i stosują je w codziennej pracy.
4. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem powinny obejmować pełny zakres działalności Banku.
5. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich komórkach organizacyjnych Banku, odpowiednio do ich zadań.
6. Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów między pracownikami i/lub komórkami organizacyjnymi lub konfliktom personalnym pomiędzy pracownikami.
7. Członkowie Zarządu uwzględniając charakter, skalę i złożoność prowadzonej przez Bank działalności nie powinni łączyć odpowiedzialności za nadzór nad zarządzaniem danym ryzykiem z odpowiedzialnością za obszar działalności generujący (stwarzający) to ryzyko.
8. Prezes Zarządu Banku nie może nadzorować obszaru działalności banku stwarzającego ryzyko istotne w działalności Banku.

§ 8

Narzędzia wspomagające zarządzanie ryzykiem

1. Bank wdraża i rozwija systemy informatyczne wspomagające proces zarządzania ryzykiem, a także inne narzędzia informatyczne powiązane z zarządzaniem ryzykiem.
2. W ramach identyfikacji oraz oceny ryzyka, Zarząd banku powinien opracować narzędzia prognostyczne i retrospektywne, w celu uzupełnienia prac nad aktualnymi ekspozycjami.
3. Narzędzia te powinny umożliwiać agregację ekspozycji na ryzyko w obrębie różnych linii biznesowych oraz pomagać w identyfikacji ryzyk.
4. Narzędzia prognostyczne (takie jak analizy scenariuszowe i testy warunków skrajnych) powinny identyfikować potencjalne ekspozycje na ryzyko w różnych niekorzystnych okolicznościach, natomiast narzędzia retrospektywne, bazujące na analizie danych historycznych, powinny wspierać i umożliwiać porównanie rzeczywistej ekspozycji Banku na ryzyko z apetytem na ryzyko oraz dostarczać danych do ewentualnych korekt.
5. Testy warunków skrajnych powinny uwzględniać odpowiedniość wyboru istotnych scenariuszy oraz powiązanych założeń, metod i infrastruktury banku.
6. Funkcjonalność systemów wspomaga realizację elementów procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym wymienionych w niniejszej Strategii.

§ 9

System informacji zarządczej

1. System zarządzania ryzykiem powinien opierać się na kompleksowych informacjach uzyskanych na podstawie identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka w Banku.
2. Bank wdraża i utrzymuje system informacji zarządczej zapewniający otrzymywanie przez Radę Nadzorczą, Zarząd, a także odpowiednie komórki organizacyjne aktualnej informacji o ryzyku zidentyfikowanym w obecnej lub przyszłej działalności Banku, charakterze, skali i złożoności ryzyka oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tym ryzykiem.
3. W celu ułatwienia procedury przeglądu i podejmowania decyzji oraz zapobiegania decyzjom mogącym nieświadomie zwiększać ryzyko, Bank powinien zapewnić skuteczne przekazywanie informacji na temat ryzyka. W tym celu należy przekazać informacje na temat polityki w zakresie ryzyka oraz stosowne dane na jego temat (np. o ekspozycjach i kluczowych wskaźnikach ryzyka), zarówno horyzontalnie w obrębie Banku, jak i w górę oraz w dół hierarchii służbowej.
4. Organizowanie i nadzorowanie systemu informacyjnego w zakresie poziomu ryzyka zapewniającego Radzie Nadzorczej, Zarządowi i innym osobom kierującym Bankiem dopływ informacji, w odpowiedniej postaci i na czas realizowane jest przez Prezesa Zarządu.
5. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania określone są w „Instrukcji funkcjonowania systemu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Mokobodach”.

§ 10

Zarządzanie zasobami ludzkimi

1. Bank wdraża i realizuje procesy zarządzania zasobami ludzkimi, obejmuje to:
 - 1) sporządzanie planów kadrowych/planów zatrudnienia, planów urlopów,
 - 2) sformalizowany proces zatrudniania, oceny i awansu zawodowego pracowników uwzględniający ich kompetencje i zasady etyki zawodowej,

- 3) odpowiednią politykę szkoleń,
 - 4) odpowiednie zasady motywowania i wynagradzania,
 - 5) mechanizmy zapewnienia ciągłości działania w sytuacjach nieobecności pracownika lub odejścia z pracy,
 - 6) sprawozdawczość wewnętrzną dotyczącą spraw kadrowych, w tym: fluktuacji zatrudnienia, absencji, urlopów, wykorzystania czasu pracy.
2. Procesy zarządzania zasobami ludzkimi realizowane są zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi.
 3. Bank sporządza i stosuje odpowiednią politykę wynagrodzeń dla poszczególnych kategorii osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka banku, obejmującą wynagrodzenia i uznaniowe świadczenia emerytalne w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 73 rozporządzenia nr 575/2013 (Polityka wynagrodzeń).

§ 11

Kultura organizacyjna w zakresie zarządzania ryzykiem

1. Kierownictwo Banku jest odpowiedzialne odpowiednio do swoich kompetencji i zadań za budowę kultury organizacyjnej nastawionej na zapobieganie wzrostowi zagrożeń ryzyka.
2. Narzędzia budowy kultury organizacyjnej stosowane w Banku obejmują:
 - 1) odpowiednie zachowania i postawa kierownictwa banku, tzw. „przykład z góry”,
 - 2) ogłoszenie i egzekwowanie zasad etycznego działania,
 - 3) odpowiednie, jednoznaczne komunikowanie celów,
 - 4) jasne przypisanie pracownikom zadań i celów,
 - 5) szkolenia i promowanie dzielenia się wiedzą,
 - 6) ustalenie zasad oceny działalności pracowników, w tym promujące odpowiedzialność i rzetelność, również rzetelne raportowanie o stratach,
 - 7) właściwa organizacja w zakresie podejmowania decyzji,
 - 8) delegowanie uprawnień i odpowiedzialności na niższe szczeble.

§ 12

Proces zarządzania ryzykiem

1. Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:
 - 1) **identyfikacja ryzyka** – polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego rodzaju ryzyka na sytuację finansową Banku. W ramach identyfikacji ryzyka określone są te rodzaje ryzyka, które uznawane są za istotne w działalności Banku, a także sporządza się prognozy i plany uwzględniające przewidywany poziom ryzyka;
 - 2) **pomiar ryzyka** – pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz dokonania kwantyfikacji ryzyka za pomocą ustalonych miar, w ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelny pomiar lub szacowanie ryzyka. Testy warunków skrajnych stosowane są w celu oszacowania

potencjalnych strat w przypadku sytuacji na rynku, która nie jest standardowo opisana za pomocą miar statystycznych i przeprowadzane są na podstawie podlegających przeglądowi scenariuszy, opisujących sytuacje wykraczające poza normalne warunki rynkowe, z zachowaniem realności realizacji tych scenariuszy;

- 3) **ocena/szacowanie ryzyka** - polega na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem, w ramach pomiaru ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka,
- 4) **monitorowanie ryzyka** – polega na monitorowaniu odchyleń realizacji od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń). Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności,
- 5) **raportowanie ryzyka** – polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców,
- 6) **stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko** - zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka - polega w szczególności na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych, wydawaniu zaleceń, podejmowaniu decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem.

IV. Organizacja i struktura systemu zarządzania ryzykiem

§ 13

Zadania systemu zarządzania ryzykiem

Zadaniami systemu zarządzania ryzykiem są identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz raportowanie ryzyka występującego w działalności banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez bank działalności. Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka. W Banku realizowane są zadania, związane z analizą podstawowych wartości mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Podstawowe wskaźniki określające akceptowalny poziom poszczególnych rodzajów ryzyka są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą w ramach Strategii działania Banku.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

1. Dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu.

2. Stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki.
3. Monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, w tym norm płynnościowych, określonych w Pakiecie CRD IV / CRR..
4. Szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE.
5. Analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego).
6. Uwzględnienie efektów pomiaru ryzyka w metodach szacowania wymogów kapitałowych, z uwzględnieniem buforów kapitału (zabezpieczającego i antycyklicznego).
7. Agregacja procesów szacowania wymogów kapitałowych z procesami zarządzania ryzykiem w Banku.
8. Raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej Zarządowi oraz w sposób syntetyczny Radzie nadzorczej.
9. Audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku.
10. Wykorzystywanie przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą wyników kontroli wewnętrznej i audytu do bieżącego zarządzania oraz nadzoru nad zarządzaniem Bankiem.
11. Wdrożenie w Banku odpowiedniej kultury zarządzania ryzykiem.

§ 14

1. Organizacja zarządzania ryzykiem jest oparta o podział zadań realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych poziomach (liniach obrony):
 - 1) **pierwszy poziom** (zarządzanie ryzykiem na pierwszym poziomie) - który stanowi bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie komórki organizacyjne Banku, stosujące mechanizmy kontroli ryzyka oraz odpowiednie mechanizmy kontrolne zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnianie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
 - 2) **drugi poziom** (zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie) - który obejmuje: funkcję kontroli (ryzyka) oraz zgodności - mający za zadanie zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych dotyczących w szczególności zarządzania ryzykiem w Banku, obejmuje zarządzanie ryzykiem na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach, obejmujące również składanie propozycji koniecznych działań. W Banku są to Komitet Kredytowy, Stanowisko ds. ryzyka bankowego, Stanowisko ds. zgodności/IOD, Stanowisko analityka kredytowego;
 - 3) **trzeci poziom** - który stanowi audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. Niezależność poszczególnych poziomów zarządzania ryzykiem polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:
 - 1) działanie drugiego poziomu w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem polegających na stosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka i ich monitorowaniu, jak

także realizacji procesu zarządzania ryzykiem, jest niezależne od funkcjonowania pierwszego poziomu,

- 2) działanie trzeciego poziomu, polegające na stosowaniu mechanizmów kontrolnych, w tym w zakresie ryzyka i ich monitorowaniu jest niezależne od pierwszego i drugiego poziomu.

§ 15

Organy i komórki uczestniczące w systemie zarządzania ryzykiem

1. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy i komórki organizacyjne:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Prezes Zarządu,
- 4) Komitet Kredytowy,
- 5) Stanowisko ds. ryzyka bankowego,
- 6) Stanowisko ds. zgodności/IOD,
- 7) Stanowisko analityka kredytowego,
- 8) Audyt wewnętrzny (realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS),
- 9) Pozostałe komórki Banku.

2. Bank zapewnia niezależność Stanowiska ds. ryzyka bankowego, które pełni rolę komórki monitorującej ryzyko w Banku, poprzez zapewnienie jej bezpośredniego dostępu do Zarządu i Rady Nadzorczej

§ 16

Zaangażowanie Rady Nadzorczej i Zarządu w nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem

Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów.

§ 17

Zadania Rady Nadzorczej

1. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w tym również nadzór nad adekwatnością i skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym ryzykiem systemów informatycznych i bezpieczeństwem informacji.

2. Rada Nadzorcza wybiera członków zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji.
3. Rada Nadzorcza monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez Członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania.
4. Rada Nadzorcza zatwierdza strategię działania Banku, strategię zarządzania ryzykiem, a także apetyt/tolerancję na ryzyko, poprzez zatwierdzanie zasad szacowania kapitału wewnętrznego i polityk zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
5. Rada nadzorcza sprawuje nadzór nad zgodnością polityki banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku.
6. Rada nadzorcza nadzoruje proces zarządzania ryzykiem, w szczególności na podstawie cyklicznych raportów ryzyka;
7. Rada nadzorcza zatwierdza strukturę organizacyjną Banku uwzględniając wielkość ponoszonego ryzyka;
8. Rada Nadzorcza przyjmuje odpowiednie informacje sprawozdawcze i wyniki kontroli wewnętrznej, na ich podstawie podejmuje decyzje o potrzebie podjęcia działań w reakcji na stwierdzone nadmierne narażenie na ryzyko, w tym o dokonaniu rewizji niniejszej Strategii.
9. Rada Nadzorcza nadzorując ryzyko operacyjne szczególną uwagę poświęca zagadnieniom bezpieczeństwa informacji i systemów informatycznych, w tym:.
 - 1) zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania,
 - 2) procesu tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - 3) zarządzaniu elektronicznymi kanałami dostępu,
 - 4) współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa,
 - 5) zapewnieniu adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - 6) zarządzaniu jakością danych o kluczowym znaczeniu.

§ 18

Zadania Zarządu Banku

1. Zarząd odpowiada za opracowanie i wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem, a także za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową , w tym zwłaszcza:
 - 1) opracowuje strategię zarządzania ryzykiem,
 - 2) opracowuje i akceptuje polityki oraz zapewnia wdrożenie procedur wewnętrznych i monitoruje ich przestrzeganie,
 - 3) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku,
 - 4) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku strukturę organizacyjną Banku, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka, umożliwiającą

- skuteczne wykonywanie zadań oraz zapewniającą niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania nim na drugim poziomie;
- 5) określa bieżącą i przyszlą gotowość banku do podejmowania ryzyka,
 - 6) zarządza ryzykiem, ustala wartości progowe oraz nadzoruje i monitoruje działania podejmowane przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem;
 - 7) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
 - 8) ustanawia zasady raportowania przez komórki organizacyjne o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku.
2. Zarząd banku zapewnia, że system zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem operacyjnym, jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach: identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania, a jeśli to konieczne – Zarząd podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonaleń tego systemu, w tym regulacji wewnętrznych dotyczących tego systemu.
 3. Zarząd, w ramach posiadanych kompetencji, podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem, a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego związanego z zarządzaniem ryzykiem. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem.
 4. Zarząd dokonuje regularnych przeglądów strategii i polityk zarządzania ryzykiem i systemu zarządzania ryzykiem, w tym zasad zarządzania tym ryzykiem.
 5. Zarząd okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank.
 6. Zarząd odpowiada za bezpieczeństwo informacji i systemów informatycznych, w związku z tym szczególną uwagę poświęca zagadnieniom:
 - 1) zarządzaniu bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz ciągłością działania,
 - 2) tworzenia i aktualizacji strategii w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - 3) zarządzania elektronicznymi kanałami dostępu,
 - 4) współpracy z zewnętrznymi dostawcami usług w zakresie środowiska teleinformatycznego i jego bezpieczeństwa,
 - 5) zapewnienia adekwatnej struktury organizacyjnej oraz zasobów kadrowych w obszarach technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
 - 6) zarządzania jakością danych o kluczowym znaczeniu.

§ 19

Zadania Prezesa Zarządu

1. Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku.
2. Prezes Zarządu nadzoruje bezpośrednio, w ramach zarządzania ryzykiem istotnym działalność:
 - 1) Komitetu Kredytowego;

- 2) Stanowiska ds. ryzyka bankowego,
 - 3) Stanowiska ds. zgodności/IOD,
 - 4) Stanowiska analityka kredytowego.
3. W zakresie swoich zadań związanych z nadzorem nad zarządzaniem ryzykiem istotnym, Prezes Zarządu odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka w całym Banku i w związku z tym dostarcza Zarządowi i Radzie Nadzorczej kompleksowych informacji na temat ryzyka poprzez przekazanie kompleksowych i zrozumiałych informacji na temat ryzyka, umożliwiających Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku zrozumienie profilu ryzyka danej instytucji.

§ 20

Zadania stanowiska ds. ryzyka bankowego

1. Zapewnia identyfikację, pomiar lub szacowanie, monitorowanie oraz raportowanie wszystkich najważniejszych rodzajów ryzyka, na jakie narażony jest Bank – stanowi element II poziomu zarządzania ryzykiem.
2. Podstawowe zadania to: identyfikacja, przetwarzanie danych o ryzyku i pomiar lub szacowanie ryzyka, ocena i raportowanie informacji dotyczących podejmowanego ryzyka.
3. Odpowiada za regularne monitorowanie rzeczywistego profilu ryzyka w Banku i poddawanie go rzetelnej ocenie w kontekście celów strategicznych Banku oraz apetytu na ryzyko, w celu umożliwienia podejmowania decyzji przez Zarząd, jak również poddawania go rzetelnej ocenie przez Radę Nadzorczą Banku.
4. Stanowisko ds. ryzyka bankowego stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, w tym odpowiada za opracowanie regulacji wewnętrznych w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, a także kontroluje przestrzeganie przyjętych w Banku limitów oraz przyjętego apetytu na ryzyko. Stanowisko to jest odpowiedzialne za zapewnienie zgodności mechanizmów kontroli ryzyka z apetytem na ryzyko oraz za monitorowanie, czy Bank nie podejmuje nadmiernego ryzyka.
5. Stanowisko to bierze udział w opracowywaniu strategii zarządzania Bankiem, oraz w strategii zarządzania ryzykiem, a także aktywnie uczestniczy przy wprowadzaniu zmian w zakresie przyjętych strategii oraz apetytu na ryzyko i limitów ograniczających ryzyko.
6. Stanowisko ds. ryzyka bankowego ocenia strategię zarządzania ryzykiem, w tym przyjęte cele do realizacji, oraz przedstawia Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku, przed zatwierdzeniem strategii zarządzania ryzykiem.
7. Stanowisko ds. ryzyka bankowego może wnioskować o usprawnienie systemu zarządzania ryzykiem oraz przedstawia propozycje zaradzenia naruszeniom polityk, procedur i limitów w zakresie ryzyka.
8. Dostarcza Zarządowi i Radzie Nadzorczej wszelkich istotnych informacji związanych z ryzykiem, w tym informacji dotyczących ryzyka w portfelu kredytowym, oraz jakościowe oceny ryzyka dotyczące całego Banku, dotyczące zależności między ryzykiem a rentownością Banku, jak również oceny otoczenia zewnętrznego, w którym działa Bank. aby w pełni umożliwić określenie apetytu na ryzyko.

9. Odpowiada za klasyfikacje ekspozycji kredytowych zakwalifikowanych do grupy kredytów zagrożonych oraz przygotowanie wniosków o zmianę ich klasyfikacji.
10. Stanowisko ds. ryzyka bankowego aktywnie uczestniczy w identyfikacji ryzyka związanego z planowanymi istotnymi zmianami lub wyjątkowymi transakcjami własnymi Banku, przekazuje Zarządowi i Radzie Nadzorczej informacje o swoich ustaleniach dotyczących wymienionych działań. Ponadto ta komórka organizacyjna ocenia w jaki sposób wszelkie zidentyfikowane ryzyka związane z planowanymi istotnymi zmianami lub wyjątkowymi transakcjami mogą wpływać na zdolność Banku do zarządzania ryzykiem oraz pozyskiwania źródeł finansowania i wykorzystywania kapitału w warunkach normalnych (standardowych) i niekorzystnych. Stanowisko ds. ryzyka bankowego przed podjęciem decyzji dotyczących istotnych zmian lub wyjątkowych transakcji, przeprowadza ocenę skutków takich zmian i transakcji na poziom całościowego ryzyka Banku.

§ 21

Zadania Stanowisko ds. zgodności/IOD

1. Zapewnia identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi – stanowi element II poziomu zarządzania ryzykiem.
2. Przedstawia raporty w zakresie działania stanowiska w części pełnienia funkcji zarządzania ryzykiem braku zgodności zgodnie z odpowiednią instrukcją zarządzania ryzykiem braku zgodności zatwierdzonym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą;
3. Zadaniem stanowiska ds. zgodności w ramach II poziomu zarządzania jest zapewnianie przestrzegania polityki zgodności.
4. Stanowisko monitoruje poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzanie testów zgodności.
5. Raportuje Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej na temat ryzyka braku zgodności w Banku, a także odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.

§ 22

Zadania Komitetu Kredytowego

1. Komitet kredytowy jest kolegialnym organem opiniodawczym. Celem jego działań jest zapewnienie niezależności opinii w zakresie bezpieczeństwa kredytowego – komórka stanowi element II poziomu zarządzania ryzykiem.
2. Komitet Kredytowy wydaje opinie w sprawach:
 - 1) zawarcia jednorazowej transakcji kredytowej wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie przekraczające kwotę 100.000,00 zł.;
 - 2) zawarcia w imieniu Banku transakcji kredytowej lub nabycia instrumentu dłużnego emitowanego przez podmioty inne niż banki, generujące ryzyko kredytowe;
 - 3) zawarcia transakcji kredytowej w ramach konsorcjum bankowego, którego Bank będzie uczestnikiem lub organizatorem;

- 4) propozycji klasyfikacji ekspozycji kredytowych do poszczególnych kategorii ryzyka kredytowego na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej,
- 5) innych skierowanych odpowiednio przez Zarząd lub Członka Zarządu.

§ 23

Zadania Stanowiska analityka kredytowego

1. Dokonywanie weryfikacji klientów i oceny zdolności kredytowej w odniesieniu do przyjętych wniosków, przygotowanie propozycji decyzji kredytowych.
2. Współpraca ze stanowiskiem ds. ryzyka bankowego w zakresie identyfikacji i oceny ryzyka kredytowego,
3. Współpraca z komórkami organizacyjnymi Banku w zakresie dostarczania danych do sporządzania sprawozdawczości oraz analiz ryzyka dotyczących działalności kredytowej – stanowi element II poziomu zarządzania ryzykiem.

§ 24

Zadania audytu wewnętrznego

1. Audyt wewnętrzny ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku – stanowi III poziom zarządzania ryzykiem.
2. Dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania, w tym ocenia zgodność działań wszystkich komórek z polityką Banku oraz innymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa.
3. W Banku zadania audytu wewnętrznego wykonuje Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS S.A.

§ 25

Pozostałe komórki organizacyjne Banku

Pozostałe komórki organizacyjne Banku - mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń – stanowią I poziom zarządzania ryzykiem.

V. Profil ryzyka Banku – aktualna i docelowa struktura ryzyka

§ 26

Ocena istotności ryzyka

1. Bank dokonuje cyklicznej i incydentalnej (w przypadkach nagłej zmiany poziomu ryzyka) identyfikacji istotności ryzyka obciążającego jego działalność.
2. Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na działalność Banku, przy czym rozróżniane są następujące typy rodzajów ryzyka:
 - 1) trwale istotne – zidentyfikowane ryzyka, z góry uznawane za istotne, podlegające aktywnemu zarządzaniu (tworzy się dla nich odrębne polityki), a także wyznacza wymogi kapitałowe,
 - 2) wariantowo istotne - zidentyfikowane potencjalnie istotne rodzaje ryzyka, w tym ryzyka trudnomierzalne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności, oceniając je jako istotne zgodnie z „Instrukcją funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Mokobodach”, tworzy się dla nich odrębne polityki, a także wyznacza wymogi kapitałowe, w razie sklasyfikowania jako istotne,
 - 3) nieistotne – dla nich przeprowadza się monitoring istotności, oceniając je zgodnie z „Instrukcją funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego w Banku Spółdzielczym w Mokobodach”, nie tworzy się dla nich odrębnych polityk, ani nie wyznacza odrębnych wymogów kapitałowych, do momentu sklasyfikowania jako istotne,
 - 4) niewystępujące w Banku rodzaje ryzyka – rodzaje ryzyka niemonitorowane i nie podlegające zarządzaniu, z uwagi na brak występowania w działalności Banku.

§ 27

Profil ryzyka Banku obecny i przewidywany (w okresie strategii)

L.p.	Nazwa ryzyka	Istotne (T/N)	Obecna wielkość ryzyka nieodłącznego	Wielkość ryzyka nieodłącznego przewidywana	Cele/ Tolerancja /apetyt na ryzyko
1.	Ryzyko kredytowe, w tym kontrahenta	T	Umiarkowana	Umiarkowana	Zał. 1 pkt. 1
2.	Ryzyko koncentracji	T	Umiarkowana	Umiarkowana	Zał. 1 pkt. 1
3.	Ryzyko operacyjne	T	Niska	Niska	Zał. 1 pkt. 2
4.	Ryzyko braku zgodności	T	Niska	Niska	Zał. 1 pkt. 2
5.	Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	T	Umiarkowana	Umiarkowana	Zał. 1 pkt. 3
6.	Ryzyko płynności	T	Umiarkowana	Umiarkowana	Zał. 1 pkt. 4

7.	Ryzyko biznesowe	T	Umiarkowana	Umiarkowana	Zał. 1 pkt. 5
8.	Ryzyko kapitałowe	T	Niska	Niska	Zał. 1 pkt.6
9.	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej	T	Niska	Niska	Zał. 1 pkt.7
10.	Ryzyko reputacji	T	Niska	Niska	Zał. 1 pkt.8
11.	Ryzyko rynkowe (rozumiane jako walutowe)	T	Nieistotne	Nieistotne	Zał. 1 pkt.9

VI. Mechanizmy kontrolujące i ograniczające ryzyko

§ 28

Kontrola i ograniczanie ekspozycji na ryzyko

1. Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru lub szacowania ryzyka, kontroli ryzyka, monitorowania i raportowania o ryzyku związanym z jego działalnością, dostosowane do wielkości i profilu ryzyka.
2. Częstotliwość pomiaru lub szacowania ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz profilu i rodzajów ryzyka w działalności Banku.
3. Stosowane metody pomiaru lub szacowania ryzyka uwzględniają aktualnie prowadzoną i planowaną działalność Banku.
4. Kontrola i ograniczanie ryzyka polega na następujących działaniach:
 - 1) opracowanie przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Strategii, zawierającej cele strategiczne a także wynikające ze Strategii planowane działania średnio i krótkookresowe, umożliwiające ich realizację w zakresie zarządzania ryzykiem. Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera Załącznik nr 1 do niniejszej Strategii.
 - 2) określenie zagrożeń z tytułu ryzyka podejmowanego przez Bank, ustalenie obecnego i pożądanego profilu ryzyka.
 - 3) przyjęcie i weryfikację odpowiednich polityk, a także planów w zakresie zmian organizacyjnych i technicznych wspomagających budowę lub rozwój środowiska zarządzania ryzykiem,
 - 4) określenie zadań i wyznaczenie stanowisk służbowych w strukturze organizacyjnej, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem w Banku, w tym działania w celu budowy i wsparcia realizacji trzech poziomów zarządzania, a także budowę odpowiedniej kultury organizacyjnej przez działania kadry kierowniczej,
 - 5) opracowanie i wdrożenie szczegółowych pisemnych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem.
 - 6) przyjmowanie odpowiednich planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacji kryzysowej.

- 7) dokonywanie cyklicznych przeglądów zarządczych regulacji wewnętrznych i struktury organizacyjnej Banku, w celu dostosowania ich zapisów do zmian profilu ryzyka lub zakresu działalności.
5. Odstępstwa od zastosowania mechanizmów kontroli i ograniczania ryzyka (np. wynikające z realizacji zasady proporcjonalności) powinny być uzasadniane, dokumentowane i akceptowane przez Zarząd.
6. Wybór i wdrożenie działań i technik ograniczania ryzyka może rodzić konsekwencje finansowe, Zarząd dokonuje analizy opłacalności i podejmuje decyzje o zastosowaniu najbardziej optymalnych rozwiązań w zakresie budowy środowiska zarządzania ryzykiem, a także procesów zarządzania ryzykiem.

§ 29

Bieżące zarządzanie ryzykiem

Bieżące zarządzanie ryzykiem polega na:

- 1) bieżącym stosowaniu i monitorowaniu mechanizmów kontroli ryzyka na I poziomie, w tym podejmowaniu działań przez komórki organizacyjne na I poziomie zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
- 2) identyfikacji ryzyka i gromadzenia oraz przekazywania informacji dotyczących ryzyka – z I poziomu, do II poziomu.

§ 30

Zasady ustalania limitów wewnętrznych

1. W ramach kontroli ryzyka Bank stosuje limity dostosowane do wielkości i profilu ryzyka występującego w Banku. Poziom tolerancji na ryzyko bankowe, ustalony przez Zarząd Banku w formie strategicznych limitów tolerancji na poszczególne rodzaje ryzyka Banku, zatwierdza Rada Nadzorcza Banku.
2. W Banku obowiązują wewnętrzne limity dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznaje za istotne i mierzalne.
3. Do każdego istotnego rodzaju ryzyka ustalany jest limit strategiczny wyznaczany spośród ustalonych przez Radę Nadzorczą wskaźników ogólnego poziomu ryzyka.
4. Limit strategiczny to wskaźnik o szczególnym znaczeniu dla Banku wymagający znaczącego zaangażowania w jego osiągnięcie lub utrzymanie w dłuższej perspektywie czasowej.
5. Limity strategiczne dla poszczególnych rodzajów ryzyka zostały zdefiniowane w załączniku nr 1 do niniejszej Strategii.
6. Ustalanie, przestrzeganie i monitoring wewnętrznych limitów ma na celu ograniczenie ekspozycji na ryzyko, a także wykrywanie przypadków niepożądanego wzrostu ryzyka.
7. Szczegółowe zasady ustalania i aktualizacji wewnętrznych limitów oraz ich wysokość akceptuje Zarząd. Zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania określone są w procedurach wewnętrznych Banku.

8. Wysokość limitów, o których mowa w ust. 2 jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka banku (apetytu/tolerancji na ryzyko).
9. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez stanowisko ds. ryzyka bankowego.

§ 31

Postępowanie w przypadku przekroczenia limitów

1. Zarząd określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia, oraz wyeliminowanie tego przekroczenia, a także środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.
2. Zarząd wyznacza komórki odpowiedzialne za realizację działań wymienionych w ust.1.
3. W przypadku przekroczenia limitu strategicznego Zarząd powiadamia Radę Nadzorczą o tym fakcie niezwłocznie tj. na najbliższym posiedzeniu wraz ze wskazaniem działań jakie zostały podjęte w celu ograniczenia przypadków przekroczenia tego limitu w przyszłości.

§ 32

1. Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza stanowisko ds. ryzyka bankowego.
2. Raporty zawierające informację o wykorzystaniu limitów przedkładane są okresowo Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej – w cyklach czasowych ustalonych w „Instrukcji funkcjonowania systemu informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Mokobodach”.

VII. Kontrola wewnętrzna

§ 33

System kontroli wewnętrznej odgrywa strategiczną rolę dla bezpieczeństwa działania Banku i jest istotnym elementem zarządzania ryzykiem. Zasady przeprowadzania kontroli ryzyka są zgodne z „Regulaminem systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Mokobodach”, powinny być odzwierciedlone w planie kontroli, który sporządzany jest na podstawie matrycy funkcji kontroli, która jest sporządzana na podstawie wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do „Regulaminu systemu kontroli wewnętrznej Banku Spółdzielczego w Mokobodach”

§ 34

1. Wszyscy pracownicy mają obowiązek dokonywania bieżącej kontroli ryzyka na zajmowanym stanowisku pracy, w ramach wynikających z przydzielonych im zadań i na zasadach wynikających z regulacji wewnętrznych Banku.
2. Komórki organizacyjne wyznaczone w matrycy funkcji kontroli, mają obowiązek przeprowadzania kontroli według przyjętego planu kontroli na dany rok w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka.

§ 35

System kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka powinien obejmować:

- 1) adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 2) zasady polityki/strategii, procedury, instrukcje, metodologie,
- 3) adekwatne systemy informacji zarządczej,
- 4) czynności kontrolne w zakresie przestrzegania zasad/strategii, procedur, instrukcji, metodologii,
- 5) proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami strategii/polityk oraz procedurami.

§ 36

1. Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.
2. Na podstawie sprawozdania z przeprowadzonych kontroli Zarząd Banku podejmuje decyzje odnośnie doskonalenia jakości procedur, środków technicznych i organizacyjnych obowiązujących w Banku.

VIII. Kultura ryzyka

§ 37

1. Działalność Banku wiąże się z podejmowaniem ryzyka, więc odpowiednie zarządzanie ryzykiem ma fundamentalne znaczenie.
2. Promowanie w Banku kultury ryzyka ma na celu rozwój rozumienia ryzyka i zarządzania ryzykiem, nie tylko przez Zarząd Banku oraz komórki zarządzania ryzykiem (komórki znajdujące się na II poziomie zarządzania ryzykiem), ale również przez pozostałych pracowników Banku.
3. Prawidłowa i spójna kultura ryzyka w całym Banku, polegająca na: wdrożeniu i stosowaniu odpowiednich polityk w zakresie ryzyka, dawaniu przykładów poprawnych działań, komunikacji celów i szkoleniom w zakresie ryzyka dla pracowników, a także stosowaniu odpowiedniego systemu motywacji, zachęcającego do prawidłowych postaw jest kluczowym elementem skutecznego zarządzania ryzykiem.
4. Stosowanie w Banku kultury ryzyka pozwala pracownikom na wyobrażenie skutków ich postępowania w odniesieniu do kształtowania poziomu ryzyka, a tym samym zrozumienie konieczności przestrzegania przyjętych w Banku reguł w zarządzaniu ryzykiem. Oznacza to obowiązek zaznajomienia się z regulacjami wewnętrznymi w zakresie zarządzania ryzykiem, związanymi z zakresem obowiązków pracownika przyjętymi w Banku, a także z podziałem zadań i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem.

§ 38

1. System zarządzania ryzykiem powinien umożliwiać podejmowanie świadomych decyzji, uwzględniających ryzyko.
2. W celu właściwego komunikowania celów Banku i możliwości uwzględnienia ryzyka w działalności „Strategia zarządzania ryzykiem” oraz apetyt na ryzyko są komunikowane wszystkim pracownikom Banku.
3. Decyzje podejmowane w Banku powinny być oparte na informacjach uzyskanych na podstawie identyfikacji, pomiaru lub oceny i monitorowania ryzyka, w związku z tym istotną rolę w Banku pełni system informacji zarządczej obejmujący ryzyko.
4. Ocena ryzyka dokonywana w Banku powinna obejmować całość hierarchii zarządzania, a także poziomy przepływ informacji między komórkami organizacyjnymi oraz wykorzystywać spójną terminologię i konsekwentną metodykę w obrębie całego Banku zapewniającą spójne rozumienie ryzyka.

§ 39

Na pozytywne kształtowanie kultury ryzyka w Banku wpływają:

- 1) prezentowanie przez Zarząd Banku i komórki zarządzania ryzykiem postaw polegających na absolutnym przestrzeganiu zasad zarządzania ryzykiem;
- 2) wysyłanie przez Zarząd Banku i komórki zarządzania ryzykiem spójnych i jasnych wiadomości dotyczących akceptowanych poziomów ryzyka;
- 3) uwzględnianie ryzyka w dyskusjach dotyczących podejmowania decyzji w Banku,
- 4) uwzględnianie analizy ryzyka występującego w przeszłości w kształtowaniu aktualnej i przyszłej działalności Banku – uczenie się na błędach;
- 5) efektywna komunikacja pozioma pomiędzy pracownikami Banku;
- 6) współpraca pomiędzy komórkami organizacyjnymi Banku oraz oferowanie wsparcia w realizowanych projektach dla dobra całego Banku.

§ 40

Narzędziami, które podnoszą poziom kultury ryzyka w Banku są:

- 1) jasne i zrozumiałe procedury dotyczące zarządzania ryzykiem;
- 2) łatwy dostęp do procedur dotyczących zarządzania ryzykiem dla wszystkich pracowników;
- 3) konieczność posiadania znajomości procedur zarządzania ryzykiem (nowych oraz aktualizacji istniejących) przez wszystkich pracowników biorących udział w procesie zarządzania danym rodzajem ryzyka – co jest wpisane we wszystkich zasadach dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
- 4) w procesie przyjmowania nowych pracowników – konieczność zaznajomienia ich z kulturą ryzyka oraz zasadami zarządzania ryzykiem w procesach, w których będzie uczestniczył ten pracownik;

- 5) konieczność przekazywania pracownikom Banku informacji o występujących zmianach w przepisach prawa lub w regulacjach wewnętrznych;
- 6) uczestnictwo pracowników Banku w szkoleniach wspierających rozumienie ryzyka, a następnie przekazywanie zdobytej wiedzy innym pracownikom uczestniczącym w procesie zarządzania ryzykiem;
- 7) bieżąca wymiana informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi;
- 8) wymiana informacji pomiędzy komórkami, które zwiększają rozumienie ryzyka; (zwłaszcza o ustalonych limitach, ich budowie, celu stosowania limitów) przez pracowników komórek zarządzania ryzykiem dla pracowników;
- 9) nagradzanie przez Zarząd Banku pracowników, którzy przedstawiają propozycje w zakresie zwiększenia skuteczności zarządzania ryzykiem;
- 10) stosowanie w Banku na odpowiednim poziomie oraz zgodnie z kompetencjami sankcji za nieprzestrzeganie procedur zarządzania ryzykiem;
- 11) wprowadzenie, odpowiednio do specyfiki Banku, szczegółowej, matrycy funkcji kontroli;
- 12) wydawanie jasnych i zrozumiałych zaleceń pokontrolnych, nastawionych zwłaszcza na ograniczanie ryzyka, ich monitorowanie i egzekwowanie.

IX. Postanowienia końcowe

§ 41

1. Postanowienia niniejszej Strategii mają zastosowanie we wszystkich komórkach organizacyjnych Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem w Banku powinno być zgodne z obowiązującymi przepisami, posiadanymi uprawnieniami, niniejszą Strategią oraz obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi.
3. Niniejsza Strategia podlega corocznej weryfikacji, której dokonuje stanowisko ds. ryzyka bankowego.
4. Wnioski przedkładane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.
5. „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Mokobodach” oraz jej zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
6. Strategia wchodzi w życie z 01.01.2024 r.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem i apetyt/tolerancja na ryzyko

1. Ryzyko kredytowe i koncentracji

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym i koncentracji jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych. W celu osiągnięcia długofalowych zamierzeń w zakresie ryzyka kredytowego, w Banku badaniu poddaje się czynniki ryzyka zmian makroekonomicznych oraz ryzyka rezydualnego. W ramach zarządzania ryzykiem kredytowym Bank dzieli je na następujące kategorie: ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych, ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz ryzyko ESG.

Strategiczne limity tolerancji /założony apetyt na ryzyko:

Rodzaj ryzyka	Miara tolerancji na ryzyko	Poziom limitu tolerancji	Częstotliwość monitoringu
1.ryzyko kredytowe	Kredyty i pożyczki zagrożone - wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki - wg wartości nominalnej [%]	max. 7,5%	miesięczna
1.a ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych	Detaliczne ekspozycje kredytowe zagrożone – wg wartości nominalnej / detaliczne ekspozycje kredytowe ogółem – wg wartości nominalnej	max. 5%	miesięczna
1.b ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie	Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie na nieruchomościach mieszkaniowych – zagrożone – wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki – wg wartości nominalnej Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie na nieruchomościach komercyjnych – zagrożone –	max. 2,5% Max. 5%	miesięczna miesięczna

	wg wartości nominalnej / Kredyty i pożyczki – wg wartości nominalnej		
1.c ryzyko ESG	Udział ekspozycji kredytowych mających wpływ na czynniki środowiskowe oraz oddziałujące na zmiany klimatu (czynniki ESG) w ekspozycjach kredytowych ogółem wg wartości nominalnej	max. 5%	miesięczna
2. ryzyko koncentracji	Suma dużych (ekspozycji) zaangażowań Banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, równe lub przekraczające 10% kapitału Tier I Banku w stosunku do kapitału Tier I Banku	Max. 180%	miesięczna

2. Ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności:

- ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej,
- w zakresie ryzyka braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku poprzez stałe aktualizowanie / dostosowywanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia, a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego,
- w zakresie części ryzyka operacyjnego będącego ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa celem jest: systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze.

Strategiczny limit tolerancji / założony apetyt na ryzyko operacyjne wyrażony jest poprzez:

Miara tolerancji na ryzyko	Definicja miary	Częstotliwość monitoringu	Poziom limitu tolerancji
Limit straty rzeczywistej	Straty rzeczywiste z tytułu ryzyka operacyjnego / wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego (Filar I) gdzie: straty rzeczywiste – skumulowane wartości strat z tytułu wystąpienia zdarzeń rzeczywistych, analizowane i badane za okres ostatnich 12 m-cy	kwartalna	max 10%

Strategiczny limit tolerancji / założony apetyt na ryzyko braku zgodności wyrażony jest poprzez:

Miara tolerancji na ryzyko	Częstotliwość monitoringu	Poziom limitu tolerancji
Liczba zdarzeń ryzyka braku zgodności zaewidencjonowanych w Rejestrze ryzyka braku zgodności zdarzeń ocenionych na wysokim poziomie	kwartalna	max 2 szt.

3. Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.

Strategiczny limit tolerancji / założony apetyt na ryzyko stopy procentowej wyrażony jest poprzez:

Miara tolerancji na ryzyko	Definicja miary	Częstotliwość monitoringu	Poziom limitu tolerancji
Zmiana wartości ekonomicznej kapitału – zmiana wyceny bieżącej aktywów i pasywów	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału (badanie wpływu zmian stóp procentowych w ramach	miesięczna	max 15% kapitału podstawowego Tier I

oprocentowanych na skutek zmian stóp procentowych w ramach sześciu testów scenariuszowych (nadzorczy test wartości odstających)	testów scenariuszowych na wartość ekonomiczną kapitału, zgodnie z metodyką przyjętą w procedurze zarządzania ryzykiem stopy procentowej).		
---	---	--	--

4. Ryzyko płynności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej poprzez utrzymywanie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów mające na celu osiągnięcie założonej rentowności / stałego i rosnącego wyniku finansowego oraz zapewnienie zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Strategiczny limit tolerancji / założony apetyt na ryzyko płynności wyrażony jest poprzez:

Miara tolerancji na ryzyko	Poziom limitu tolerancji	Częstotliwość monitoringu
Wskaźnik pokrycia wpływów netto LCR	min 105%	dzienna

5. Ryzyko biznesowe (wyniku finansowego)

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Strategiczny limit tolerancji / założony apetyt na ryzyko biznesowe wyrażony jest poprzez:

Miara tolerancji na ryzyko	Definicja miary	Częstotliwość monitoringu	Poziom limitu tolerancji
Wskaźnik C/I	Koszty działania banku z amortyzacją / Wynik z działalności bankowej powiększony o wynik z pozostałej działalności operacyjnej	miesięczna	Max. 60%

6. Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)

Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest zapewnienie odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności poprzez maksymalizację wyniku finansowego oraz jego przeznaczanie na zwiększenie funduszy własnych Banku.

Strategiczny limit tolerancji / założony apetyt na ryzyko kapitałowe wyrażony jest poprzez:

Miara tolerancji na ryzyko	Częstotliwość monitoringu	Poziom limitu tolerancji
Łączny współczynnik kapitałowy	miesięczna	$\geq 13,50\%$

7. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej jest utrzymanie bezpiecznej relacji pomiędzy poziomem kapitałów własnych Tier 1 i ekspozycją na ryzyko kredytowe, zapewniającą ograniczenie nadmiernego ryzyka finansowania, a także odpowiedni poziom bezpieczeństwa w przypadku nagłego spadku wartości aktywów lub zwiększenia realizowanych udzielonych zobowiązań pozabilansowych przy jednoczesnym spadku jakości tworzonych z nich aktywów.

Strategiczny limit tolerancji / założony apetyt na ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej wyrażony jest poprzez:

Miara tolerancji na ryzyko	Częstotliwość monitoringu	Poziom limitu tolerancji
Wskaźnik dźwigni	miesięczna	min 10%

8. Ryzyko reputacji

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem reputacji jest budowa właściwego wizerunku Banku i przeciwdziałanie zjawiskom grożącym utracie wizerunku Banku, jako: stabilnego podmiotu finansowego, spełniającego wymagania prawne i regulacyjne, właściwie reagującego na potrzeby klientów oraz uczestniczącego w pozytywny sposób w rozwoju lokalnego środowiska.

Strategiczny limit tolerancji / założony apetyt na ryzyko reputacji wyrażony jest poprzez:

Miara tolerancji na ryzyko	Częstotliwość monitoringu	Poziom limitu tolerancji
Liczba negatywnych publikacji w lokalnych mediach	Kwartalnie	Max 3

9. Ryzyko rynkowe (walutowe)

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021r w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, oraz polityki wynagrodzeń w bankach ryzyko rynkowe, rozumiane jako walutowe, jest ryzykiem istotnym w działalności bankowej. Jednakże Bank Spółdzielczy w Mokobodach nie prowadzi działalności walutowej, co powoduje że ryzyko walutowe nie występuje w działalności Banku.